

POSTANOWIENIE

23 maja 2023 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Dariusz Dończyk

na posiedzeniu niejawnym 23 maja 2023 r. w Warszawie,
w sprawie z wniosku A. S.
z udziałem B. M. i E. W.
o stwierdzenie nabycia spadku po J. S.,
na skutek skargi kasacyjnej A. S.
od postanowienia Sądu Okręgowego w Poznaniu
z 6 października 2020 r., II Ca 987/19,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Określone w art. 398⁴ § 2 k.p.c. wymaganie uzasadnienia w skardze kasacyjnej wniosku o przyjęcie jej do rozpoznania zostaje spełnione, jeśli skarżący wykaże, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być zatem osiągnięty jedynie przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które – zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. - będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania. Na tych jedynie przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

W skardze kasacyjnej wniesionej od postanowienia Sądu Okręgowego w Poznaniu z 6 października 2020 r. (sygn. akt II Ca 987/19) wnioskodawczyni A.S. oparła wniosek o jej przyjęcie do rozpoznania na przesłance z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., podnosząc jednocześnie, że w przedmiotowej sprawie doszło do naruszenia przepisów prawa materialnego i procesowego, co spowodowało, że jej skarga kasacyjna jest uzasadniona oraz wystąpiło istotne zagadnienie prawne w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. wyrażające się w wątpliwości ujętych przez skarżącą w czterech sformułowanych przez nią pytań odnoszących się do spadkobrania testamentowego, roli sądu w badaniu nieważności testamentu, skutków prawnych umorzenia postępowania sądowego względem testamentu w formie aktu notarialnego oraz czynności dokonanych w ramach postępowania o stwierdzenie nabycia spadku oraz możliwości żądania stwierdzenia nabycia spadku w oparciu o ustawę przez spadkobiercę testamentowego. Nadto skarżąca stwierdziła też, że zaprezentowane przez nią Sądowi Najwyższemu zagadnienia mają „ogromne znaczenie” z uwagi na wielość takich spraw toczących się przed sądami powszechnymi, a problematyka ta nie została, jej zdaniem, dostatecznie wyjaśniona w orzecznictwie.

Odnosząc się wprost do wskazanej przez skarżącą przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. należy stwierdzić, że skarżąca nie sprostала wymogom stawianym w orzecznictwie Sądu Najwyższego dla jej wykazania. Za istotne zagadnienie prawne w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. uznaje się, bowiem, zagadnienie nowe i dotychczas niewyjaśnione. Zagadnienie to musi mieć charakter istotny i być zagadnieniem ściśle jurydycznym, tj. dającym się przedstawić w sposób syntetyczny i oderwany od kontrowersji dotyczących ustaleń faktycznych lub oceny dowodów (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 22 grudnia 2008 r., III CSK 285/08, IC BSN 2009, nr 4, s. 48). Chodzi przy tym o zagadnienie o charakterze abstrakcyjnym, którego wyjaśnienie przyczyni się do rozwoju jurysprudencji, a jego rozstrzygnięcie będzie miało znaczenie nie tylko dla oceny konkretnej, jednostkowej sprawy, ale także dla innych podobnych spraw. Z tej przyczyny przyjęcie do rozpoznania skargi kasacyjnej z powołaniem się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.) wymaga wykazania przez skarżącego, że w sprawie występuje zagadnienie odznaczające się

nowością, nierozwiązane dotychczas w orzecznictwie, którego wyjaśnienie może przyczynić się do rozwoju prawa. Nadto skarżący poza powinnością sformułowania dostrzeżonego zagadnienia prawnego obowiązany jest przedstawić pogłębioną argumentację juretyczną uzasadniającą tezę o możliwości rozbieżnych ocen prawnych w związku ze stosowaniem konkretnych przepisów, na tle których zagadnienie powstało. Tymczasem skarżąca konkretyzując przesłankę z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. ograniczyła się do zaprezentowania czterech pytań skierowanych do Sądu Najwyższego oraz lakonicznej wzmianki, o rzekomych licznych wątpliwościach sądów w tej materii, która, w żaden sposób, nie może świadczyć o spełnieniu wymogu sformułowania rzetelnego uzasadnienia, na okoliczność, iż wskazane w skardze zagadnienia, istotnie występują.

Tylko więc ubocznie zauważyć należy, odnośnie do przytoczonych przez skarżącą podstaw kasacyjnych, a konkretnie podstawy powołującej się na naruszenie art. 233 k.p.c., iż zarzut naruszenia tego przepisu, motywowany niewłaściwą oceną dowodów nie może być skutecznie podniesiony w ramach drugiej podstawy kasacyjnej, co wynika z treści art. 398³ § 3 k.p.c., zgodnie z którym podstawą skargi kasacyjnej nie mogą być zarzuty dotyczące ustalenia faktów lub oceny dowodów (zob. np. wyroki Sądu Najwyższego z 27 kwietnia 2017 r., IV CSK 375/16, niepubl. i z 23 czerwca 2016 r., V CSK 536/15, niepubl.).

Wskazać należy również, że nie zachodzi też nieważność postępowania, którą Sąd Najwyższy bierze pod rozwagę – w granicach zaskarżenia - z urzędu (art. 398¹³ § 1 k.p.c., w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.).

Z przytoczonych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.).

[a]